

การครองเรือน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังเรื่องธรรมะดีกว่า สัตว์ ๕ ใจ พระพุทธเจ้าสอนให้ถือสัตย์ ๕ นี้พูดถึงการครองเรือนไง คุณสิ เราพูดถึงเรื่องศาสนาพุทธ เราเห็นว่าเอาแต่บุญ อยากได้บุญ อยากได้กุศล อยากมีความสุขใจ ทีนี้ ว่าก่อนจะมีความสุขมันต้องรู้ว่าคุณและโทษไง เห็นไหม โทษของการครองเรือน เราเห็นว่าการ ครองเรือน เด็กๆ ทุกคนอยากครองเรือนหมดเลย โทษของการครองเรือนนี้แสนยากเลย การครอง เรือน พระพุทธเจ้าถึงบอกไง พระเราบวชมานี้สละออกจากเหย้าออกจากเรือน

การครองเรือน เห็นไหม จิตใจสองจิตใจ นี่การครองเรือน ทีนี้การครองเรือนมันเป็นปกติ ของธรรมชาติไง ทีนี้ว่าธรรมะเป็นธรรมชาติของเขา ธรรมชาติคือว่าไฟมันต้องร้อนไง อาจารย์ถึง บอกเลย อาจารย์มหาบัวบอกว่าไฟให้อยู่ในเตาใจ ไฟให้อยู่ในเตามันก็ทำให้อาหารสุกได้ใช่ไหม? ทำให้อาหารสุกมันใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ แต่ไฟเวลาเผาบ้านเผาหมดเลย

ฉะนั้น สัตว์ ๕ ถึงว่าเป็นเครื่องยึดของภคหัตถ์ใจ ต้องมีสัตย์ ๕ ใจ สัตว์ ๕ เห็นไหม กามเมตฺติจฉาจาร ให้อยู่ไฟในเตาใจ ไฟในเตานี้มันก็เป็นการสืบทอด มันเป็นการสืบทอด มันทำให้ มนุษย์ชาติไม่สิ้นสลายไป เขาถึงมาติพระใจ ว่าพระพุทธเจ้าตัดโลกหรือ? สิ้นโลกหรือ? ใช่! พระพุทธเจ้าว่าใช่เลย แต่ไม่ได้ตัดตรงนั้นหรอก ตัดทุกข์ต่างหาก แล้วคนมันทำไม่ได้ ตาม ธรรมชาติทำไม่ได้ เห็นไหม นี่การครองเรือน

การครองเรือนนี้เป็นของที่ครองยากมาก ทีนี้อย่างนั้นบ๊อบ พอมาถึงเป็นพระนี่พระไม่มี เรือน พระนี่ออกจากเรือนแล้วถูกต้องไหม? ไม่.. การครองเรือนนะเป็นการครองเรือนของภคหัตถ์ พระที่จะออกจากเรือนได้ต้องเป็นพระอนาคามีอย่างต่ำ เพราะว่าถ้าพระยังเป็นปุถุชนอยู่นี้มันยังมี อยู่เห็นไหม ยังมีอยู่ในเรือนของใจใจ

พระบวชบิณฑบาตยังมีกิเลสอยู่ใช่ไหม? บวชจากพระนี่เป็นสมมุติสงฆ์ แล้วต้องมาวิปัสสนา ให้ทำลายเรื่อนในหัวใจใจ ฉะนั้นถึงบอกว่าพระอนาคามีเป็นผู้เรื่อนว่างใจ พระอนาคามีเป็นคนเรื่อนว่าง คนที่ไม่มีเรื่อนในหัวใจใจ ต้องเป็นพระอนาคามีขึ้นไปถึงจะออกจากเรื่อน เป็นคนเรื่อนว่าง แล้วพระพุทธรเจ้าปฏิบัติจนสำเร็จถึงเยะเยี่ยมาร

ยอดของเรื่อนใจ ยอดปราสาทของเรื่อนใจ นั่นละคือตัววิชา แต่ตัวเรื่อนคือตัวความคิด ใจ ตัวเรื่อนคือตัวขั้น ๕ ใจ พระอนาคามีถึงทำลายขั้น ๕ หมด ขั้น ๕ ภายในจิต ถึงบอกว่าพระอนาคามีเกิดเป็นพรหมใจ พรหมเป็นหนึ่ง เห็นไหม ออกจากเรื่อนใจ ทำลายจนเรื่อนว่างใจ นี้เราจะชักกลับมาว่าเป็นพระหรือว่าเป็นผู้ปฏิบัตินี้ มันทะเลาะกันเองในหัวใจใจ ความคิดดีหรือคิดไม่ดี ใจความทะเลาะกันในหัวใจมันก็เหมือนกับการครองเรื่อนของปุถุชน

เราอยู่ในเรื่อน เห็นไหม นี้ ๒ คนสามีภรรยาทะเลาะกันไหม? นี่เป็นของภายนอกนะ การทะเลาะกันภายนอก หัวใจเรายังคุมกันไม่ได้เลย หัวใจฝ่ายตรงข้าม ยังมีลูกๆ มาให้เดือดร้อนอีกนะ ลูกๆ นี้ ภิณฑบาตมา เด็กๆ มันมาใส่บาตร อู๋.. เราก็ก็นมีความสุขมากนะ แต่พ่อแม่มันจะแบกขนาดไหนไม่รู้ นี่อีกหัวใจหนึ่ง อีกความคิดหนึ่ง ๓-๔ ความคิด

อันนี้มันแบบว่าความคิดข้างนอกใจ คือว่าเลี้ยงคนเขาเลี้ยงกันที่กาย เลี้ยงใจไม่ได้ แต่ความจริงเลี้ยงได้ อยู่ที่การอบรมนิสัย อบรมนิสัยนี้ส่วนหนึ่งเลยละ สิ่งแวดล้อมจะทำให้เป็นไปได้มากเลย แล้วอีกอย่างคือกรรมเก่าของใจดวงนั้น กรรมเก่าใจ กรรมเก่านี้เราทำขนาดไหนกรรมมันเป็นไป เพราะเราได้เคยสร้างบุญสร้างกรรมกันไว้เขาจะตามมา พอตตามมา ก่อนการเกิด กระแสของกรรมมันบาลานซ์กันพอดีใจ มันพอดีของการบาลานซ์กัน

ฉะนั้น คนที่เขามีฐานะบางที่เขาไม่ค่อยมีลูกเพราะอะไร? เพราะใจจิตที่จะไปเกิดมันเกิดได้น้อยใจ แต่ถ้าอย่างทั่วไปจิตปานกลางจะมีมาก จะได้เกิดมาก คือว่าเมื่อก่อนคนเรานั้นมี ๑๖ ล้านใช่ไหม? ทำไมตอนนี้ถึง ๖๐ ล้าน ยังไม่หมดหรอก จิตจะเกิดอีกมากมายเลย แต่มันยังเกิดไม่ได้ เกิดไม่ได้เพราะมนุษย์สมบัติใจ นี่เรื่องของกรรม ถึงมีกรรมตัวนี้ด้วยใจ กรรมตัวนี้ที่ว่าบางที่เราพยายามทำเท่าไรแล้วมันไม่เป็นไปใจ จะต้องยกให้กรรมใจ

เราเกิดมานี้สิ่งแวดล้อมเราก็สร้างชะสวดยหรูในบ้าน สิ่งแวดล้อมทำให้ดีเลย แล้วเราก็คุมให้ดีเลยทำไมมันยังเป็นไป.. สิ่งแวดล้อมในบ้าน สิ่งแวดล้อมในประเทศ สิ่งแวดล้อมในโลก เห็น

ใหม่ พระพุทธเจ้าถึงบอกไปว่าวิวิธภูมิ กับที่ว่ามีพุทธศาสนา แล้วกับที่ว่าคราวที่ไม่มีศาสนานั้น จะเค็หรือขนาดไหน?

การเกิดไป การเกิดในกาลเวลาที่ว่าโลกมันร้อนและโลกมันเย็น ขณะการเกิดพอดีเราไป เกิดเข้าใจ นี่คือสิ่งแวดล้อมที่ว่าเรารักษาสิ่งแวดล้อมของเราไป ก็ว่าเราจะทำให้ของเราเป็นคนดี ตลอด แต่เวลาออกไปสังคมประเทศละ? ออกไปสังคมโลกละ? นี่การเกิดไป การเกิด มงคล ๓๘ ประการ เกิดในประเทศอันสมควรไป เกิดในกาลอันสมควร เกิดในกาลพบพระพุทธศาสนาไป เห็นสมณะที่เป็นสมณะไป นิพานะสำเร็จกิจริยา จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง คือสุดท้ายแล้วถึงนิพาน ไป

นิพานคือว่าศาสนาเรานี้สอนทั้งหมดเลย สอนตั้งแต่คฤหัสถ์ การครองเรือนของคฤหัสถ์ การครองใจของภิกษุสงฆ์ จนภิกษุสงฆ์ทำลายเรือนในหัวใจเสร็จถึงจะออกไปได้เลย นี่จะว่าเป็น ความลำบาก มันลำบากทั้งนั้นแหละ เป็นความลำบากเพราะว่าความเคยชินกิเลสมันขัดขวางใจ ขัดขวางไม่ให้เราทำตามที่พระพุทธเจ้า..

พระพุทธเจ้าเกิดขึ้นมาจากความทุกข์นะ เกิดขึ้นมาจากท่ามกลางในสังคมของราชสำนัก มันจะมีความสุขขนาดไหนนะ ประนเปรอด้วยความสุขพร้อมหมดเลยนะ แต่หัวใจมันโดนขังไว้ ขังไว้ด้วยกฎระเบียบในราชสำนัก ขังไว้ด้วยความสูงส่งของหัวใจ ความสูงส่งของสถานะ มันเป็น ความสุขหรือความทุกข์ ในขอบเขต ในกฎระเบียบนั้นนะ นั่นละถึงว่าแสวงหาทางออกไป แต่พวกเราวิ่งเข้าหา พวกเราวิ่งเข้าหาตรงนั้น

พระพุทธเจ้าสละออกมาจากการสถาปนาเป็นกษัตริย์แล้วนะ สละออกมานะ ออกมาแบบ ไม่มีคนสั่งสอน ออกมานี้ต้องแสวงหาเองทุกข์ขนาดไหน? จากสถานะหนึ่ง สถานะของที่ว่าทุกอย่างพร้อมนะ สั่งได้หมด แต่พอออกบวช ออกแสวงหาโมกขธรรม ออกมาแบบคนไม่มีสถานะเลย ต่างกันมากเลย แล้วว่าจะหาโมกขธรรมเจอแล้วถึงได้มาสอนไป นี่ถึงว่าลำบากไป

พระพุทธเจ้าลำบากก่อน ลำบากเพราะว่าสิ่งที่จะหามานี้เป็นของที่หาได้ยาก มันชนะใจตนเองไป ทำลายเรือนก่อนเพราะมีภรรยาแล้ว ลูกด้วย ออกบวช เห็นใหม่ นางพิมพา สามเณรราคู สละออกมาหัวใจแทบขาดอยู่แล้ว เพราะออกมาด้วยความรัก คนนิสัยดีไป คนเป็นผู้นำครอบครัว คนรับผิดชอบสูง แล้วสละออกมาคิดดูจะทุกข์ขนาดไหน?

ถ้าคนแก่ออกไปอย่างหนึ่ง คนที่มีความคิดอย่างนี้ คนทำอย่างนี้ได้ คนๆ นั้นต้องมีความ
 รับผิดชอบสูงมาก แล้วความรับผิดชอบนั้นว่าเป็นความถูกต้องความผิด แล้วสละตรงนั้นออกมา
 ออกมาสถานะที่ว่าตัวเองเป็นยากเข็ญใจเลย แล้วศาสนายังไม่เกิด ไม่มีใครรู้หรือก ใต้อาหารแบบ
 ขอทานเลยละ นี่พระพุทธเจ้ากว่าจะเกิดได้

นี่พูดถึงการเข้ามาศาสนาโดยความลำบากใจ แต่เวลาพลิกกลับสิ พลิกกลับเวลาสำเร็จ
 คือว่าชำระกิเลสแล้ว แม้แต่เทวดา แม้แต่พรหมยังลงมาเป็นลูกศิษย์ แม้แต่พระอินทร์นะยังเป็นแค่
 คนอุ้มบาตร คุณิวเวลาธรรมกลับมาแล้วบุญกุศลมันย้อนกลับมาขนาดไหน อย่างเรานี้คิดว่าการ
 ครองเรือนแสนยาก กว่าเราจะหลุดออกมาเอาตายสิ ตายแล้วไปไหน?

เราเกิดมาชาติหนึ่งนะก็เหมือนกับหนังเรื่องหนึ่ง หรือว่าวัตถุชิ้นหนึ่ง เกิดขึ้นมาแล้วต้อง
 บุปสลายไป การเกิดมาแล้วมันต้องตายไป แต่ถ้าเกิดมาตายนี้ เกิดมาตายไปตามสถานะทางสังคม
 ทางปัจจุบันที่เราเห็นใจว่าเป็นวิทยาศาสตร์ แต่ตายไปแล้วเราจะเอาอะไรเป็นเครื่องดำเนินต่อไป
 คิดแค่นี้มันก็น่าเสียวสันหลังแล้ว

เกิดมานี้ทำไมเราทุกข์ยากขนาดนี้ ทำไมเราเป็นคนอย่างนี้ ทำไมคนอื่นเขามีความสุข
 มากกว่าเรา แต่เราไม่ได้มองดูว่ากรรมใด กรรมการกระทำไม่เหมือนกัน แต่การเกิดเป็นสถานะ
 มนุษย์เท่ากัน ใด สถานะมนุษย์ คือว่าเกิดมาแล้วในสถานะมนุษย์เท่ากัน แต่การกระทำของกรรมมา
 ไม่เหมือนกัน ถึงจะไปได้ไม่เหมือนกัน ใด ความไม่เหมือนกัน บางคนไปง่าย ไปสะดวก บางคน
 พออยู่พอกิน บางคนอยู่ด้วยความกระเสือกกระสน เห็นไหม

มันไม่เหมือนกัน เพราะไอ้การกระทำมาไม่เหมือนกัน ทั่งๆ ที่เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน
 มนุษย์นี้เป็นสถานะของภพใด กามภพเป็นสถานะของภพ ภพของมนุษย์ แต่ไอ้กรรมกระทำ ไอ้
 ส่วนที่ย้อนกลับที่ว่าหนูนานี้ต่างกัน ใด ถึงได้มาอยู่ในครอบครัว อยู่ในครองเรือนนี้ ได้มารักๆ
 ซังๆ ใด ไม่มีหรือกว่ารักตลอดแล้วไม่มีกระทบกระทั่ง มีโยมมาหานี้มีปัญหากัน เราบอกปกติลื่น
 กับพื้น บอกอย่างนั้นเลยนะ ปกติลื่นกับพื้น มันต้องมีข้างลื่นกับพื้น

การมีนี่คือว่าแม้แต่ใจเรา เรายังไม่พอใจเลย แค่นี้เราคิดของเราบ่อย เราเองนี่ทำไมเราขัดใจ
 นะ อย่างเช่นทำงานทำไมมันไม่ทันใจ เราเองทำงานเอง เรายังไม่พอใจตัวเราเองเลย มันควรจะทำ
 ได้มากกว่านี้ มันควรจะทำเร็วกว่านี้ เรานะ เรายังไม่พอใจตัวเราเองเลย ไอ้ความไม่พอใจเหมือนกับ
 อารมณ์ นี่อารมณ์กับอารมณ์กระทบกัน ก็เหมือนกับเราครองเรือนนั้นแหละ กระทบกันแล้ว

กระทบกันแล้ว แม้แต่เราเองเรายังไม่พอใจตัวเราเองเลย แล้วทำไมคนสองคนมันไม่ทะเลาะกัน ไม่มีการกระทบกระทั่งกัน ไม่มีหอรอก ไม่มี

ย้อนกลับมาที่ใจเรา ถ้าใจเรามีความไม่พอใจตัวเราเอง อันนี้เป็นได้ ถ้าตัวเรายังขัดใจตัวเราเอง ข้างนอกต้องเป็นอย่างนั้นเด็ดขาดเลย อย่ามาโกหก ไม่ต้องมาโกหกหอรอก เพียงแต่ทำอะไรให้เป็นไปได้ด้วยดีทั้งสองฝ่าย เพราะกรรมสถานะ กรรมทำให้มันประสบกัน เห็นไหม นี่ไอ้ที่พูดเรื่องกรรมหรือว่าความเป็นไปเพราะอะไร? เพราะพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วถึงมองย้อนอดีตไป ถึงเห็นบุพเพนิวาสานุสติญาณ

นี่ผลประโยชน์ของผู้ปฏิบัติ รู้เข้าใจเรื่องของกรรมด้วย รู้สิ่งที่เราทำมาด้วย แล้วรู้ปัจจุบันที่ทำอยู่ แล้วตายไปแล้วไม่มีใจ สุขไหม? สุขมากนะ คือว่าเราตายแล้วไปไหนไปไหน คือว่ามันไม่มีเชื้อใจ นึกตัวทุกอย่าง นึกสัญญาทุกฉบับ นึกกรรมทั้งหมด วางเปล่าไม่มีอะไรต้องไปชดใช้ สุขไหม? กับนี้ไอ้โฮ.. ถ้ารู้ปัญหาไปหมดนะ สัญญาทุกฉบับที่เซ็นกันไว้ยังต้องจ่าย ยังต้องไปเกิดบนสวรรค์ ยังต้องไปเกิดบนพรหม ยังต้องไปเกิด เกิดๆ ยังต้องไปจ่ายอยู่นะ

นี่เวลาปฏิบัติไป พอมันไม่ต้องไปจ่ายมันย้อนกลับมา นี่ถึงว่าผลของศาสนาใจ ผลของศาสนามีทั้งหยาบ มีทั้งกลาง มีทั้งละเอียด อาจารย์มหาบัวถึงพูดใจ เหมือนกับห้างสรรพสินค้ามีทุกอย่างพร้อมเลย นี่เรามาแค่ไหน? นี่เห็นการนี้ว่าในครอบครัว..

โธ! ตอนชอบกัน ตอนรักกันมันจะขนาดไหน? ทำไมไม่นึกถึงวันรักกัน เวลามีปัญหาหน่อยเดียวถึงกับฆ่าแกงกัน เห็นไหม นี่ที่ไหนมีรักที่นั่นมีทุกข์ ถึงบอกว่า เออ.. อย่างนี้ดี บอกอย่างนี้คือว่าไม่ครองเรือนหรือ? ครอง.. ครองเรือนที่ใจใจ เดียวพูดอย่างนี้ว่านี่ครองเรือน นี่ไม่ได้ครองเรือน แล้วไม่ได้ครองเรือนมีความสุขไหม? เออ.. มันเจออยู่ในนี้ ครองหรือไม่ครองนี่มันรู้ ไม่ต้องมาโกหก เรื่องใจไม่ต้องมาโกหกเลย

เราไม่ได้ครองเรือนหรือ? นี่เขาเรียก “เนกขัมมบารมี” ใจ บารมีพรหมจรรย์ เนกขัมมะออกจากเรือนมา โลกนี้เป็นของคู่ มีคู่สว่าง ขาวคู่กับดำ แล้วเราออกมาไม่ให้เป็นคู่ เห็นไหม แต่มันยังเป็นไปไม่ได้เพราะเราออกมาแต่กายใจ แต่หัวใจมันยังไม่ออกมา เพราะใจยังคิดอยู่ใช่ไหม? เห็นไหม เอากายดึงออกไป กายวิเวก แล้วจะมาดึงจิตวิเวกใจ

นี่เป็นเครื่องดำเนินที่พระพุทธเจ้าวางไว้ บารมีสิบทัศไง เนกขัมมบารมี พระพุทธเจ้าก็มี
อย่างนี้มาก่อน อยู่ในป่าเป็นฤๅษี เห็นไหม พระพุทธเจ้าเคยเป็นฤๅษีอยู่ในป่า เนกขัมมบารมี สะสม
การออกมา ต้องสะสมอันนี้ออกมาถึงจะมีบารมีสิบทัศของพระพุทธเจ้า ทานบารมี ศีลบารมี
เนกขัมมบารมี อธิษฐานบารมี.. อธิษฐานคือความตั้งใจหมาย ฉะนั้นปัจจุบันนี้การทำบุญนะห้าม
ขอ ห้ามอะไร ให้อันนั้นพูดกันไป

การตั้งใจเป่าหมาย อธิษฐานบารมี บารมีสิบทัศของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็น
พระพุทธเจ้าขึ้นมาเพราะการอธิษฐาน ทำไมเราจะอธิษฐานไม่ได้ ทำไมโลกเขาว่ากันอย่างนั้น
ทำไมเชื่อกิเลสหนัก กิเลสว่าทำบุญนี้ห้ามนะ ห้ามอธิษฐานนะเดี๋ยวจะค้ากำไรเกินควร.. อธิษฐาน!
ทำบุญใส่บาตรนี้อธิษฐานถึงนิพพาน ทำไมอธิษฐานไม่ได้ ใครจะมาห้าม แต่กิเลสมันห้ามนะ ห้าม
อธิษฐานเขาว่าอย่างนั้น อธิษฐานเอาเลย นี่บารมีสิบทัศ

นี่ก็เหมือนกัน อธิษฐานสะสมมา สะสมมาจนเราเป็นคนดีไปไง นี่ศาสนาสอนขนาดนั้น ที่
นี่เพียงแต่เราไม่เข้าใจเรื่องศาสนาหนึ่ง แล้วแบบว่าจะรับไง พระต้องเป็นอย่างนั้นๆ ความคิดของ
กิเลสนี้ ที่นี้พระก็มีพระเด็ก พระผู้ใหญ่ไง พระเริ่มออกบวช ใครเริ่มออกแสวงหาใจ จะเริ่มต้นจาก
ตรงไหนไง มันต้องมีตรงนั้นด้วย

ถึงว่าถ้าพูดนี้ดูอย่างนางวิสาขา นางวิสาขาเป็นพระโศดาบัน เห็นไหม แล้วไปวัดตอนเย็นๆ
ถือไปเลย เพราะที่แรกอายุไง พอเราเข้าวัดนางวิสาขาเป็นคนมีฐานะ แล้วเป็นพระโศดาบันด้วยรู้
เรื่องใจของพระไง พระจะมองแต่มือของนางวิสาขาไง สงสารพระนะ พอเข้าไปนี่ตอนเย็นมันมี
น้ำปานะไปไง พอตอนเย็นไปวัดไปฟังธรรมพระพุทธเจ้าต้องถือไปด้วย เพราะนางวิสาขาบอกเลย
พระมองมือ อ้าว.. วันนี้มีอะไรมา จะได้อะไรบ้างไง นางวิสาขาต้องถือไป กลัวพระมองแล้วพระ
จะละเหยใจไป

นี่นางวิสาขา.. อยู่ในพระไตรปิฎก คิดอย่างนั้นเลยนะ พอเราไปพระจะมองมือ มองว่าถือ
อะไรมาบ้าง เห็นไหม นี่ไม่ใช่ว่าพระผิดหรือโยมผิด แต่พระบวชใหม่ การมามันก็ต้องคิด พระ.....
ยังบอกกลางคืนหิวข้าว กลางคืน ๓ ทุ่มร้องจ๊อกๆ นี่การบวชใหม่เรือนที่ใจมันยังไม่ทำลาย
ความคิดมันมีอยู่ในหัวใจ ที่นี้คนที่รู้สถานะอย่างนี้ เห็นไหม ตัวเองผ่านแล้วก็ช่วยเหลือผู้อื่น
ต่อไป

พอถึงวันนั้นมานี้ อยู่ที่บ้านตาดพระเล่าให้ฟัง บ้านตาดหน้าหนาว คนอีสานเขาจะเอาแป้งจี้ เขาเรียกว่าอะไรจี้นะเผาไฟ อะไรจี้? ข้าวจี้ เออ.. จะมีข้าวจี้ พระเขาเดินบิณฑบาตมาเห็นโยมเขา แป้งข้าวจี้กัน แล้วคนภาคอีสานนะอยากกิน นึกอยากกินในใจนะ เอ๊ะ.. อยากกินข้าวจี้ อยากกินข้าวจี้ อาจารย์สั่งเลยนะ นี่พระเล่าให้ฟัง อาจารย์สั่งให้โยมทำ ให้ไปที่ครัววงเอาข้าวนี้บิณฑบาตมาปั้นข้าวจี้ไปเผา แล้วก็บอกให้พระองค์นั้น ให้พระองค์นั้น พอไปให้พระองค์นั้น พระองค์นั้นเชื่อเลยนะ พระตกใจเลยละ อาจารย์มหาบัวสั่งเอาไปให้พระองค์นั้น

สอนใจ ใจความอยากนี้เป็นกิเลส ได้มาสักแต่ว่าได้ เพราะพระที่วัดป่าบ้านตาดถือธุดงค์วัตรใจ ได้มาสักแต่ว่า แต่ความเคยชินคนอีสานนะ หน้าหนาวนี้ต้องปั้นข้าวจี้แล้วมันผิงไฟได้สนุก คิดอยาก.. นี่ผู้ที่ฝึกสอนผู้อื่น ถึงว่ากนางวิสาขา เห็นไหม พระมองมานี้จะทำอย่างไร? ไม่ใช่ว่าพออย่างนั้นพระองค์นี้ผิด อย่างนี้อย่างโน้น..

ก็พระเริ่มต้นยังไม่ได้ทำอะไร แต่ถ้าย้อนกลับไป คือว่าเคนนอนกลับไปอันนี้เป็นเทคนิค คือการสอนมันจะตกใจ มันจะว่าไอ้โฮ.. อันนี้เป็นความไม่ดี อันนี้เป็นความคิดที่ผิด มันได้ละอายใจ มันได้ฝึกฝนใจ เห็นไหม นี่บริษัท ๔ นี่ในศาสนาใจคือว่ามีหยาบ มีกลาง มีละเอียด เราจะไปมองแต่ว่ายอดๆ แล้วไม่มีผู้เดินตามมาเลยหรือ? แล้วอย่างนี้ทางเดินของศาสนาเราจะเป็นอย่างไร?

นี่คนมีความคิดอันนี้แล้วมันจะมองแล้วให้อภัยใจ พระมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด ความ เป็นไปของศาสนา ศาสนาถึงจะมันคงนะ นี่ศาสนาถึงจะเป็นประโยชน์ของเราด้วย เป็นประโยชน์ กับศาสนาด้วย แล้วเรามีทางออกด้วย แล้วเป็นประโยชน์กับลูกหลานที่จะเดินตามมาอีกด้วย นี่คิด ขนาดนั้นถึงได้ทนทุกข์กันอยู่ นี่ ถึงได้ทำอะไรให้พวกเอ็งให้ตีให้ตีขย่งใจ แล้วเอ็งก็วางกันตลอด ใจ (เทปสิ้นสุดเพียงเท่านี้)